

[Niels Helveg Petersen.]

dag og den måde, vi lever og tænker på, som det hævdes af modstanderne. Men sådanne eksempler eksisterer ikke.

Det, vi hovedsagelig har diskuteret og bør diskutere, er: hvorledes vil fællesmarkedets udvidelse påvirke udenrigspolitiske udviklinger og især den europæiske udvikling? For mig at se er der ingen tvivl om, at fællesmarkedets udvidelse vil betyde, at de europæiske stater som helhed vil få større indflydelse på europæiske anliggender i det omfang, de kan blive enige om en fælles kurs. Jeg tror, dette er en god ting. Jeg tror, det er en god ting, at de europæiske stater, hvis de er enige, kan vinde større indflydelse på europæiske anliggender. Jeg ser i hvert fald ingen betryggelse i en fortsættelse af det mønster, vi har kendt i tiden efter krigen, hvor de to eneste supermagter, verden kender, har haft en dominerende indflydelse på det europæiske område.

Jeg er som sagt tilhænger af, at de europæiske lande får større indflydelse på egne anliggender, men forudser, at det vil være overordentlig vanskeligt at forene modstående synspunkter imellem de europæiske lande. Og enighed er påkrævet, og enighed er nødvendig i dette samarbejde. Men kravet om enighed er også en garanti for, at udviklingen vil foregå i en fredelig retning. Man kan for mig godt så mistillid til de stormagter blandt de europæiske stater, vi skal samarbejde med, men jeg mener, det er meningsløst at så mistillid til de fredelige hensigter i de øvrige små europæiske stater, og vi er jo ikke den eneste; det drejer sig også om Norge — forhåbentlig og formentlig — og om Holland, Belgien, Luxembourg og Irland.

Vi kan konstatere, at EF's udvidelse har været en tryghedsfaktor snarere end det modsatte i den europæiske politik. Jeg har dokumenteret i mit indlæg forleden dag, at der eksisterer et tidsmæssigt nøje sammenfald imellem øst-vest-forhandlingerne og deres succes og EF's udvidelse. Man kan sige, at dette er en tilfældighed, og der er for-

skellige, der har sagt, at man ikke kan bygge noget på, at dette er sket samtidig, men så meget kan man i hvert fald bygge på dette sammenfald, at man kan hævde, at der ikke er noget som helst grundlag for at sige, at fællesmarkedets udvidelse har været en faktor, som har ført til øgede spændinger i det europæiske område. Det kan man i hvert fald ikke påstå, og det er faktisk det, modstanderne — eller nogle af dem — gør, når de fremmaner billedet af fællesmarkedet som en blok, som vil få negativ indflydelse på den udenrigspolitiske udvikling.

Hr. Gert Petersen havde rosende ord til overs for den udvikling, det danske samfund har gennemgået. Jeg er ikke utilfreds heller med den udvikling, som mit parti jo har et historisk medansvar for. Vi har her i Danmark på mange måder skabt et samfund, som vi på trods af mangler kan være bekendt, og som er bedre end de samfund, man har været i stand til at skabe andre steder. På det punkt kan vi sikkert blive enige, og det er nok just det, der skaber en del af problemet i denne debat, at der er mennesker i dette land, som ræsonnerer: hvorfor skal vi risikere noget, vi har? Det er jo egentlig godt. Men sandheden er, at uden for EF løber vi en meget betydelig risiko både politisk og økonomisk. Der findes ikke noget godt alternativ til medlemskab. Der findes ikke nogen mulighed for, at vi i Danmark kan leve videre, som om ingen ting er hændt, efter den 1. januar. Kendsgerningerne har forandret sig.

Formanden: Jeg vil gerne til orientering for medlemmerne meddele, at det er min agt at gennemføre dette møde uden pause.

Morten Lange: Det vil være rimeligt, at jeg starter med på et enkelt punkt at erklære mig enig med hr. Stetter, og jeg tror for øvrigt de øvrige ordførere, der har talt her, om, at dette har været en meget spændende og en meget lang debat, som ikke har sin lige i folketingets historie formentlig, i hvert fald skal vi da nok tilbage i provisorietiden